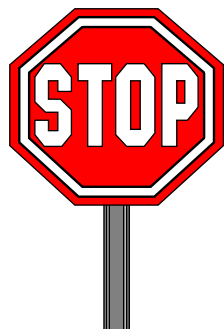

Załącznik do Uchwały Nr IV/28/07
Rady Miejskiej w Trzebiatowie
z dnia 25 stycznia 2007r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
na lata 2007-2013

SPIS TRESCI

<i>Regulacje prawne</i>	<i>3</i>
-------------------------------	----------

<i>Wprowadzenie</i>	<i>3</i>
---------------------------	----------

ROZDZIAŁ I

<i>Diagnoza problemu przemocy w rodzinie.....</i>	<i>5</i>
---	----------

ROZDZIAŁ II

<i>Podstawowe cele Programu, metody realizacji oraz wskaźniki osiągnięcia celów</i>	<i>7</i>
---	----------

ROZDZIAŁ III

<i>Postanowienia końcowe.....</i>	<i>9</i>
-----------------------------------	----------

Regulacje prawne

- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późniejszymi zmianami).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późniejszymi zmianami).
- Uchwała nr XLVI/449/06 Rady Miejskiej w Trzebiatowie z dnia 29 czerwca 2006 roku w sprawie przyjęcia Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Trzebiatów na lata 2006-2013”.

Wprowadzenie

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona od zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy są tak jednoznaczne, że nie pozostawiają żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych, niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, PRZEMOC to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Wyróżniamy 5 rodzajów przemocy w rodzinie:

- **Przemoc fizyczna** – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni.
- **Przemoc psychiczna** – prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie.
- **Przemoc seksualna** – wmuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych.
- **Przemoc ekonomiczna** – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.
- **Zaniedbanie** – ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zwany dalej Programem, skierowany jest do ofiar przemocy w rodzinie, w szczególności: dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych oraz niepełnosprawnych, a także sprawców i świadków przemocy w rodzinie.

ROZDZIAŁ I

Diagnoza problemu przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do badania. Agresja ze strony osób najbliższych, jeżeli nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym, co normalne i słuszne, może być wstydliwie ukrywaną tajemnicą.

Sondaż CBOS przeprowadzony w dniach 7-10 stycznia 2005 roku na reprezentatywnej próbie 1089 mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat wykazał, że:

- Ogółem co piąty badany (19%) przyznaje, że padł ofiarą przemocy fizycznej. Blisko co dziesiątemu (9%) przydarzyło się to na ulicy (lecz nie w pobliżu domu), minimalnie mniejszej grupie (8%) - w okolicy miejsca zamieszkania. W domu z aktami przemocy spotkało się 6% Polaków. Co dwudziesty (5%) był ofiarą przemocy w lokalu gastronomicznym - restauracji, kawiarni, na dyskotecę. Nieliczni doświadczyli agresji w pracy bądź w szkole, w środkach komunikacji lub w innym miejscu (po 2%).
- Mniej więcej co ósmy respondent (12%) twierdzi, że przynajmniej raz został uderzony przez współmałżonka (partnera, partnerkę) podczas kłótni; połowa osób z tej grupy przynajmniej kilkakrotnie padła ofiarą agresji. Niemal tyle samo badanych (11%) przyznaje, że zdarzyło im się uderzyć współmałżonka (partnera, partnerkę).
- Wyzwisk, krzyków, agresji słownej ze strony partnera doświadcza ponad jedna czwarta badanych pozostających w stałym związku (27%), w tym 5% - często. Co dziesiąty (10%) narażony jest na poniżenia, kpiny. Ograniczanie przez partnera kontaktu z innymi ludźmi jest udziałem 7% osób żyjących w stałych związkach. Nieco mniejsza liczebnie grupa (6%) doświadcza ze strony partnera gróźb, szantażu. Tyle samo (6%) twierdzi, że czasem bywają przez partnera szarpane, popychane.
- Zdecydowana większość badanych (68%) przyznaje, że w ich domach zdarzają się różnego rodzaju konflikty, sprzeczki lub awantury. Jednak w większości gospodarstw domowych (53%) są one (jeśli wierzyć respondentom) jedynie sporadyczne. Kilka razy w miesiącu lub częściej kłóci się 15% dorosłych. Najczęściej wymienianą przyczyną konfliktów jest brak pieniędzy.

Z informacji nadesłanych przez Komisariat Policji w Trzebiatowie wynika, iż w Trzebiatowie problem przemocy w rodzinie również istnieje.

Statystyki policyjne wskazują na wysoką liczbę zgłaszanych przypadków przemocy w rodzinie.

Dane dotyczące liczby interwencji w miejscu zamieszkania oraz wszczętych postępowań z art. 207 kk w latach 2003 – 2006 przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Trzebiatowie przedstawia tabela:

Przemoc domowa i inne zaburzenia życia rodzinnego:	2003	2004	2005	2006
Liczba interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie	306	382	425	320
Liczba wszczętych postępowań w sprawie znęcania się nad rodziną	24	13	14	25
Liczba założonych „Niebieskich Kart”	23	28	53	29
Wnioski skierowane do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	15	15	16	23

Konstrukcja merytoryczna niniejszego dokumentu jest w dużej mierze oparta na przeprowadzonej w 2005 roku *Diagnozie Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Trzebiatów*, stąd wyznaczone do realizacji działania są adekwatne do potrzeb mieszkańców i warunków lokalnej rzeczywistości.

Badania monitoringowe dotyczące zjawiska przemocy przeprowadzone zostały zarówno wśród dorosłych mieszkańców Trzebiatowa, jak i młodzieży szkolnej.

Badania dowodzą, iż dzieci w domach narażone są ze strony rodziców na różnego rodzaju akty przemocy psychicznej, takie jak wyzwiska, poniżanie (w co czwartej rodzinie). Zdarza się także przemoc fizyczna: popychanie, szarpanie, bicie (w co dziesiątej rodzinie). Prawie co piąty uczeń jest karcony w sposób niebezpieczny, powodujący urazy fizyczne (siniaki, zadrapania itp.).

Co piąty badany dorosły uważa, że dziecko powinno bać się swoich rodziców. Co ósmy jest zwolennikiem surowego wychowania. Co czwarty rodzic przyznaje, że stosuje w procesie wychowawczym kary fizyczne.

ROZDZIAŁ II

Podstawowe cele Programu, metody realizacji oraz wskaźniki osiągnięcia celów

1. Cel główny Programu

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc, poprzez:

- budowanie skutecznie działającego systemu organizacyjnego i informacyjnego dotyczącego przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony osób doznających przemocy w rodzinie,
- podnoszenie świadomości sprawców na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

2. Cele szczegółowe Programu

- 1) Motywowanie i zwiększanie społecznego zaangażowania lokalnych organizacji i instytucji pozarządowych w podejmowaniu działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) Podejmowanie działań edukacyjnych dostarczających wiedzy i sposobów radzenia sobie ze zjawiskiem przemocy,
- 3) Udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób doznających przemocy w rodzinie, realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 4) Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką społeczno-rodzinną,
- 5) Badanie i monitorowanie skuteczności działającego systemu wsparcia ofiar przemocy.

3. Metody realizacji celów szczegółowych – zadania

- 1) Powołanie Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

- 2) Prowadzenie współpracy w zakresie realizacji Procedury „Niebieska Karta” z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, placówkami lecznictwa odwykowego, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorami Sądu Rejonowego i innymi,
- 3) Zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie z następującymi pracownikami służb :
 - policjantami,
 - pracownikami socjalnymi,
 - pedagogami szkolnymi i nauczycielami,
 - pracownikami służby zdrowia,
 - kuratorami sądowymi i społecznymi,
- 4) Tworzenie bazy danych o miejscach pomocy dla ofiar przemocy,
- 5) Wspieranie stowarzyszeń i grup środowiskowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym inicjowanie i wspieranie grup wsparcia obrony przed przemocą,
- 6) Rozwijanie różnych form pomocy opiekuńczo-wychowawczej i socjoterapeutycznej dla dzieci z grup ryzyka, w szczególności z rodzin alkoholowych (światlice wychowawcze),
- 7) Wdrażanie programów terapeutycznych dla ofiar przemocy,
- 8) Zorganizowanie kampanii informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie, Diagnozowanie aktualnego stanu zasobów umożliwiających prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy na terenie gminy Trzebiatów,
- 9) Organizowanie merytorycznych spotkań przedstawicieli grup społecznych zajmujących się przemocą w celu omówienia spójnego, skutecznego systemu wsparcia dla rodzin z problemem przemocy domowej,
- 10) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pomagania ofiarom i sprawcom przemocy, w tym w szczególności dla specjalistów przygotowywanych do realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc,
- 11) Badanie i monitorowanie problemu przemocy domowej na terenie gminy Trzebiatów poprzez przepływ informacji pomiędzy policją, strażą miejską, placówkami oświatowymi, ośrodkiem pomocy społecznej oraz GKRPA.

4. Wskaźniki osiągnięcia celów

- 1) Liczba podjętych interwencji policji oraz założonych „Niebieskich Kart”,
- 2) Liczba zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z art. 207 kk skierowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Ośrodek Pomocy Społecznej do organów ścigania,
- 3) Liczba prowadzonych postępowań karnych oraz spraw karnych w sądzie dotyczących przemocy w rodzinie,
- 4) Liczba osób przeszkolonych w zakresie pomocy ofiarom przemocy,
- 5) Liczba świetlic wychowawczych oraz dzieci korzystających z tej formy pomocy,
- 6) Liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla ofiar przemocy,
- 7) Liczba placówek leczenia odwykowego prowadzących programy przeciwdziałania przemocy,
- 8) Liczba udzielonych konsultacji przez poszczególnych specjalistów w ramach działalności Punktu Interwencyjno-Konsultacyjnego.

ROZDZIAŁ III

Postanowienia końcowe

1. Przewidywane efekty realizacji Programu

- 1) Zmiana postaw społeczności lokalnej wobec przemocy w rodzinie,
- 2) Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie,
- 3) Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- 4) Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.

2. Zasady finansowania Programu

Niniejszy dokument ściśle koreluje z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych corocznie uchwalanym przez Radę Miejską w Trzebiatowie, w związku z tym, finansowanie zadań wynikających z Programu odbywa się

na zasadach określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Ewaluacja i monitoring Programu

- 1) Gminny Koordynator ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom, na podstawie zgromadzonych danych od realizatorów poszczególnych zadań, dokona analizy jakościowej i ilościowej realizacji Programu,
- 2) Rada Miejska dokona oceny realizacji Programu na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji zadań zawartych w niniejszym dokumencie.

4. Realizacja Programu

- 1) Realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest Urząd Miasta i Gminy w Trzebiatowie,
- 2) Za koordynację Programu odpowiada Gminny Koordynator ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- 3) Realizację niniejszego Programu wspierają osoby, instytucje rządowe i samorządowe oraz organizacje pozarządowe zajmujące się pomocą społeczną, bezpieczeństwem, ochroną zdrowia, przeciwdziałaniem patologiom społecznym, edukacją, sportem, kulturą,
- 4) Realizacja poszczególnych zadań w ramach Programu nastąpi w trybie określonym w przepisach szczególnych.

Opracowanie:

Izabela Żaczek